

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

**KLAGE FRA ADVOKAT A PÅ SORENSKRIVER B VED X TINGRETT. SAK
103/05.**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 19. desember 2005 truffet vedtak i ovennevnte sak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Jon Høyland, Trine Buttingsrud Mathiesen, Halvor Kjølstad, Wenche Frogn Sellæg og Kari Mjølhus. Sistnevnte møtte som vararepresentant for Anne Lise Rønneberg, som hadde forfall.

Ved brev av 19. oktober 2005 har advokat A inngitt klage på sorenskriver B ved X tingrett. Klagen gjelder tingrettens praksis ved tildeling av bostyreropdrag. Klagen er forelagt sorenskriver B, som har avgitt uttalelse i brev av 23. november 2005. Advokat A har kommentert saken i brev av 14. november 2005. Sorenskriver B har avgitt en supplerende uttalelse i brev av 8. desember 2005. Deretter har partene kommet med ytterligere innlegg, senest ved brev av henholdsvis 14. og 16. desember 2005.

Saksforholdet er i korthet følgende:

I brev av 25. april 2005 tilskrev advokat A X tingrett med opplysning om at han og en advokat han drev i kontorfellesskap sammen med, ønsket å bli tildelt bostyreropdrag. Det ble vist til at det tidligere hadde eksistert en ordning hvor disse oppdragene ble fordelt ut fra en liste over de av stedets advokater som ønsket slike oppdrag, og tingretten ble anmodet om å reetablere denne ordningen.

Sorenskriver B besvarte advokat A' henvendelse ved brev av 4. juli 2005. Sorenskriveren redegjorde for regelverket omkring oppnevning av bostyrere. Han viste bl.a. til konkursloven § 77 hvor det fremgår at en bostyrer som regel skal være advokat, men at retten ellers står helt fritt og at det ikke er nødvendig å begrunne det valg som gjøres. Det ble videre vist til at det i forarbeidene til skifteloven ble fremhevet at det kunne være hensiktsmessig å konsentrere bostyreropdragene til en begrenset gruppe advokater, slik at disse opparbeidet seg den nødvendige erfaring og rutine. Det ble i brevet konkludert med at retten står fritt til å oppnevne bostyrere både i konkurs- og dødsbo, og at det må være opp til retten å oppnevne den bostyrer den finner hensiktsmessig i det enkelte bo. Det ble endelig opplyst at tingretten de senere år har fulgt denne praksisen, og også vil fortsette med dette framover.

I brev til tingretten av 29. august 2005 ba advokat A om å få opplyst om sorenskriverens brev av 4. juli 2005 var slik å forstå at han og hans kollega ikke innehadde den nødvendige kompetanse til å behandle konkurs- og dødsbo. Dersom så var tilfelle, anmodet advokat A om å bli tilsendt en oversikt over de bostyrere tingretten hadde oppnevnt de siste fem kalenderår. Advokaten ønsket disse spørsmålene besvart før han tok opp tingrettens praksis med Domstoladministrasjonen.

Ved brev av 16. september 2005 tilskrev advokat A Domstoladministrasjonen. Advokaten beskrev her sin egen og sin kollegas kompetanse og erfaringsbakgrunn, og konkluderte med at tingretten nærmest bedrev en boikottaksjon ved sin tildeling av bostyreropdrag.

Ved brev av 14. oktober 2005 oversendte Domstoladministrasjonen advokat As henvendelse til X tingrett for besvarelse.

Ved brev til advokat A av 17. oktober 2005 avviste sorenskriver B at den manglende tildeling av bostyreropdrag skyldtes advokatenes manglende kompetanse. Sorenskriveren viste for øvrig til sitt brev av 4. juli 2005, og opplyste at tingretten ikke hadde annet å bidra med enn den redegjørelse som der ble gitt for domstolens praksis ved tildeling av bostyreropdrag.

Ved brev av 19. oktober 2005 innklaget advokat A sorenskriver B for Tilsynsutvalget for dommere.

Klager – advokat A – har i hovedsak vist til følgende:

Det var naturlig å forstå sorenskriver Bs brev av 4. juli 2005 slik at tingretten fordelte bostyreropdrag ut fra antatt advokatkompetanse til å behandle slike oppdrag. I brev av 17. oktober 2005 har imidlertid sorenskriveren trukket denne kompetansebegrunnelsen tilbake. Fra brevet av 4. juli 2005, gjenstår da kun følgende begrunnelse for oppnevning av bostyrere:

”Etter dette kan det legges til grunn at retten står fritt til å oppnevne bobestyrere både i konkurs- og dødsbo og at det følgelig må være opp til retten å oppnevne den bobestyrer som den finner hensiktsmessig i hvert enkelt bo.”

Denne ”hensiktsmessigheten” fungerer i praksis som en ren boikottaksjon overfor ham selv og hans kollega. Ut fra oversikten over tingrettens konkursbostyreroppnevninger for perioden 2004-2005, ser man at den såkalte hensiktsmessigheten ikke har fungert tilfeldig, og at kompetansensyn slett ikke har vært fremtredende ved tildeling av oppdrag.

Hvis ikke den anførte, på overflaten saklige begrunnelse er avgjørende for tildelingen av oppdrag, står det bare usaklige motiver tilbake.

Innklagede – sorenskriver B – har i hovedsak vist til følgende:

Det er i brev til advokat A av 4. juli 2005 redegjort for retningslinjene for oppnevning av bostyrere i dødsbo ved X tingrett.

For oppnevningen av konkursbostyrere har tingretten fulgt de retningslinjer Konkursrådet har anbefalt.

Fra sorenskriverens sitat fra disse retningslinjene siteres:

”Skifteretten bør ha et passende antall interesserte advokater bobestyreropdragene fordeles til. For stor spredning er ikke hensiktsmessig. For å opparbeide og opprettholde erfaring, kompetanse og hensiktsmessige rutiner som grunnlag for en rasjonell og kostnadseffektiv bobehandling, er det nødvendig at benyttede bobestyrere får jevnlig tildeling av boer.

...

Skifteretten står fritt ved oppnevnelsen, jf. NOU 1972:20 s 152 sp 1. Ikke enhver interessert advokat bør få tildelt bobestyreropdrag, og man bør være varsom med å etablere turnusordninger eller automatisk tildeling. Det anbefales under enhver omstendighet at det skjer en særskilt vurdering til spesielle oppdrag. Bobestyrerlisten bør vurderes årlig og det bør skje noen utskiftninger. Ingen har rett til å få bobestyreropdrag eller få anledning til å prøve seg.

...

Det bør fordres at advokatene har tilstrekkelig engasjement og kapasitet til å prioritere oppdragene. De må være villige til å tilpasse seg skifterettens ønsker og rutiner og å utføre vervet innenfor etablert og akseptert honorarnivå...”

De hensyn Konkursrådet har pekt på, og bare disse, har X tingrett søkt ivaretatt ved oppnevnelsen av bostyrere. Det er selvfølgelig ikke innledet noen boikott av advokat A og hans kollega basert på utenforliggende hensyn, eller andre ”usaklige motiver”.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har heller bedt om dette.

Utvalget legger til grunn at klager har klagerett. Det vises til domstoloven § 237 første ledd nr 1. Det følger av denne bestemmelsen at den ”som mener at en dommer har overtrådt bestemmelsene i § 236 og som selv har vært direkte berørt av dette” har rett til å klage dommeren inn for Tilsynsutvalget. I dette tilfellet er det etter utvalgets oppfatning ikke tvilsomt at klageren er direkte berørt, og at klagerett derfor er til stede. Klager er ikke tildelt bostyreropdrag ved X tingrett og pretenderer at dette skyldes usaklig forskjellsbehandling fra sorenskriverens side.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Med dette som utgangspunkt bemerker utvalget følgende:

Regelverket omkring oppnevning av bostyrer i konkurs følger av konkursloven § 77. Av denne bestemmelsen fremgår det at en bostyrer som regel skal være advokat. Det fremgår av forarbeidene til bestemmelsen at retten står fritt med hensyn til hvem den skal oppnevne. Konkursrådets retningslinjer om dette, som er referert ovenfor, gjentar dette, og viser også til at det er hensiktsmessig at retten har et passende antall interesserte advokater, som disse oppdragene fordeles til. Det advares også mot at det etableres turnusordninger eller automatisk tildeling.

Rettens avgjørelse etter konkursloven § 77 annet ledd kan ikke angripes ved kjæremål.

Av skifteloven § 91 a med forarbeider fremgår det tilsvarende, nemlig at det er ”gunstig for den enkelte skifterett å konsentrere bobestyreropdragene til en begrenset gruppe advokater .....

Tilsynsutvalget kan ikke se at den fremgangsmåte X tingrett følger ved tildeling av bostyreropdrag, slik det er redegjort for av sorenskriver B, er i strid med disse regler og retningslinjene. Det forhold at tingretten ved å begrense bostyreropdragene til en viss gruppe advokater med den følge at andre advokater ikke får slike oppdrag, kan ikke forstås slik at tingretten med dette har uttalt noe om kompetansen til de advokatene som faller utenfor denne gruppen. Tilsynsutvalget kan etter dette ikke se at det er grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak mot sorenskriver B for den måten han tildeler bostyreropdrag på.

Tilsynsutvalget for dommere har etter dette fattet slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe vedtaket inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstolloven § 239.